

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob posebnih ob 3. zjutraj.
Pesmišne števe, se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih
obakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru,
Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdov-
ščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvd. (10 stot.).
PISALSI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1
milime. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm,
zemrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po
20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka
nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, naj-
manjši pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.
Plačilnice in stožljive v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na na-
ročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.
Naročnina na nedeljske izdanje „EDINOSTI“ stane: za
celo leto Kren 2-20, za pol leta Kren 2-10.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefranko-
vana pisma se ne sprejemajo in rekipal se se vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Naradni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
koncesorij lista „Edinost“. - Natianila Tiskarna „Edinost“
vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica
Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ministerska konferenca.

DUNAJ 21. Kakor poroča „Budapester kor.“ je ministerski predsednik baron Bie-
nerth posetil danes predpoludne ogrskega
ministerskega predsednika grofa Khuen-He-
dervary-ja. Oba ministra sta se posvetovala
nad eno uro.

Češko-nemška pogajanja.

PRAGA 21. Veliki odsek I. je imel
danes pod predsedstvom grofa Adalberta
Schönborna in v navzočnosti namestnika
grofa Coudenhove ter vseh členov dolgo
sejo, na kateri so podrobno razpravljali o
paragrafih 32 a in 42 vladne predloge in o
raznih predlogih, stavljenih k tema para-
grafoma. Razprava ni bila zaključena in se
bo nadaljevala dne 25. t. m. ob 3. uri po-
ludne.

Iz delegacij.

DUNAJ 21. Vojni odsek ogrske dele-
gacije je razpravljal danes o proračunu ar-
made. Odsek je proračun vsprejel.

Bančno vprašanje in izplačevanje v gotovini.

DUNAJ 21. „Budapester Korresp.“ je
prejela danes opoludne od kompetentne
strani sledeče poročilo: Pogajanja oboje-
stranski strokovnih referentov o bančnem
vprašanju in o plačevanju v gotovini ni
smatrati za prekinjena. Toliko ogrski kol-
ikor avstrijski strokovni referenti so prejeli
od svojih vlad novih navodil, ki imajo
tvoriti podlago za nadaljnja pogajanja.
Strokovni referenti se te dni zopet se-
stanejo, da bodo nadaljevali posvetovanja.

Eosna.

SARAJEVO 21. Okrajni sveti so klicani
za 24. oktobra.

Argentinsko meso na Dunaju.

DUNAJ 21. Oblastvena preiskava do-
šlega argentinskega mesa je pokazala, da je
meso v dobrem stanju. Jutri pride meso v
podrobno razprajo.

Bolezen srbskega prestolonaslednika.

BELIGRAD 21. Danes ob 8. uri zjutraj
je bil o stanju prestolonaslednika Aleksandra
izdan sledeči buletin: Stanje prestolona-
slednika se je zboljšalo. Sensorij po-
staja čim dalje bolj jasn. Po noči je bolnik
dremal. Proti jutru je za več časa zaspal.
Hrana ostaje v njemu. Spontano vzemlje
nekoliko tekočine. Diuresa je debla. Po
noči je šel večkrat na svojo potrebo. Me-
teorizma ni. Pojave v oprsni mreni izgi-
njajo vidno. Dihanje 32, temperatura 38,8,
utripanje 102, boljše kakovosti. — Bu-
letin je podpisal prof. dr. Chvostek in
štirje zdravniki, ki zdravijo prestolonasled-
nika.

TURČIJA.

CARIGRAD 21. Vest iz Bejruta poro-
ča, da se je predsončnem unela huda
bitka med 20.000 turškimi vojaki in 10.000
Druzi. — Bitka je trajala 15 ur. Na obeh
straneh je mnogo mrtvih in ranjenih. Po-
ludne je topništvo zopet pričelo streljati na
Druze.

PODLISTEK.

Hrepenenje.

Ljubavna zgodba.

Globoko, težko dihajoč v nenavadni
razburjenosti je stal stariček tu; potem pa je
padel — kakor izmučen — na stolico pred
svojim pultom.

Idunino fino postavbo je spreletelo na-
lahko. To je bilo torej! Sedaj še-le je razu-
mela svojo mater, razumela samo sebe v
svoji nenavadni otroški dobi, in ono hrepe-
nenje preko tesnih mej ostrotrezne vsakda-
njosti.

„Pridi k meni, otrok!“
Nalahno je stariček pritegnil k sebi svojo
hčer.

„Raziti se hočeva prijateljski. Jaz sem
moral tvoji materi obljubiti, da te pustim
iti svojo pot! Če sem včasih silil njo v kaj,
pa je pokazala na-te in dejala:
„Toda ajej, pusti svobodno pot!“

PORTUGALSKA.

Apostolski nuncij odpotoval iz Lizbone.

LIZBONA 21. Apostolski nuncij mons.
Tonti je odpotoval v inozemstvo.
RIM 21. „Giornale d'Italia“ poroča:
Apostolski nuncij v Lizboni je odpotoval v
Rim na poziv kardinala državnega tajnika
Mery del Vala. Mons. Aloysio Masella ostane
v Lizboni.

Priznanje portugalske republike.

BEROLIN 21. Angleška vlada je predla-
gala vlastim, naj glede priznanja nove vlade
na Portugalskem postopajo sporazumno. Ta
angleški korak utegne biti povsod vsprejet
odobranjem. — Kakor je zvedel Wolffov
biro, je nemška vlada že prijavila svoje so-
glašje.

Odposlanstva portugalske republike.

LIZBONA 20. Republikanska vlada je
sklenila vsa odposlanstva v prestolnicah
velesil spopolniti z republikanskimi prvaki, v
katere zamore neomejeno zaupati. Imenovani
se že odposlanci za Pariz, Rim in London,
dočim bodo oni za Berlin, Dunaj in Petrograd
imenovani te dni.

Kolera.

RIM 21. V zadnjih 24 urah je obolelo
v Napoli na kolero 7 oseb, umrle sta dve;
v napuljski pokrajini 15 oseb obolelo, 14
umrlo, v Apuliji obolele 2, na Siciliji 3
osebe.

BUDIMPEŠTA 21. Glasom vesti došlih
ministerstvu za notranje stvari so na novo
obolele na kolero tri osebe, umrlo jih je
pa šest.

Berolin 21. „Berliner Zeitung am
Mittag“ poroča, da je solastnik berolin-
ske knjigarske tvrdke Volksman Oton Ci-
riacus poneveril 800.000 mark in po-
begnil.

Berolin 21. Knjigotržca Cyriacusa, ki
je poneveril 800.000 mark pobegnil, so
danes predpoludne našli v Detlovmem kanalu
mrtvega.

Bregenc 21. Predarelski deželni zbor
je bil danes zaključen.

Bordeaux 21. Uslužbenci južne želez-
nice, ki so še do sedaj štrajkali, so sklenili,
da pojdejo danes popoln na delo.

Casablanca 21. Ker se je položaj v
Tabli zboljšal, je sklenil general Moinier, da
se polagoma umakne iz ozemlja.

Berolin 20. Mestni nastop je na pred-
log magistrata sklenil prekrstiti trg pred
opero v „Cesar Fran Josipov trg“.

Ljudsko štetje.

Iz govora dra. E. Starčeta na javnem
shodu v Rojanu.
(Konec.)

Vzrok leži v tem, da je marsikdo iz-
med nas premalo samozavesten; vzrok leži
tudi v naši premeški slovenski naravi!

Naj omenim samo en slučaj, ki se je
prigodil meni, in kakoršni se dogajajo
dnevno! Neki slovenski okoličan je prišel
kakor pričva v neki kazenski stvari pred
sodnijo. Na vprašanje sodnikovo, kateri jezik
da govori, je odgovoril okoličan, da sloven-
sko ali laško, kakor sodnik hoče, za njega
da je vse jedno, češ, da zna oba jezika!
Na ponovno vprašanje sodnika, v kakem
jeziku naj se torej razprava protokolira, je
odgovoril slovenski okoličan: kakor sodnik
želi, tako naj se napravi in napiše. Proto-

Morda se je že takrat na skrivaj dogo-
vorila s svojim bratom. — No, končno je
to egalno. Ali eno, otrok moj: ne toži
nikdar! Samo tožiti ne, slišiš?! Če kaka
stvar ne bo tako, kakor si ti želela, potem
reci: „mea culpa“. To pa samo na skri-
voma, v svoji sobici. Pred svetom — po-
žreti! Mi dva tudi nisva tožila nikoli, če včasih
in šlo prav skupaj — v glavnem se
je vendar vedno poravnalo.

Nikakih pisem... vsakih par mesecev
kako brzojavko, da bom vedel, da si že
živa!...

Tudi od mene ne pričakuj nikakih po-
ročil. V slučaju, da bi bil bolan, že izveš
pravočasno. Da se v dvajsetih letih tu nič
ne spreminja, to veš... In tvoje življenje, —
tega jaz itak ne bi razume!...

Velikanska teža se jej je odvalila od
srca. Začutila je v sebi popolno, absolutno
svobodo in viskaje je donelo v njeni
duši:

„Z bogom! Bog te živi, oče!“ — — —
Hitela je v svojo sobo, da uredi še
različne stvari.

Brez ožčnosti se je poslovila od sobe,
v kateri je prebila devetnajst let svo-
jega življenja... Te prazne gole stene jej
niso govorile nič; in tistih par neukanih,

koliralo se je potem seveda italijansko! —
In taki slučaj niso morda le posamični.

In sedaj nastaja vprašanje: kje ste,
častiti zborovalci, videli Italijana ali Nemca,
ki bi dejal: „Gospod, jaz govorim italijan-
sko in slovensko; meni je vsejedno, kako
se bo protokoliralo!“ Ne, nasprotno! Vsak
Italijan, — in naj si je še tako ponižen in
pohleven — se bi potrkal samozavestno na
prsa ter odgovoril ponosno: „Jaz sem Ita-
lijan, govori z menoj italijanski, napiši mojo
izjavo v mojem jeziku!“ In vsled tega se
tudi noben Italijan ne bo ukvarjal s proble-
mom, kaj je to „občevalni“ jezik — kateri
jezik da govori v navadnem občevanju? Iz
tega razloga pa se v obče ne dogaja slučaj,
da bi se Italijan — in tudi če živi v po-
polnoma slovenski okolici — priglasil k
slovenskemu občevalnemu jeziku!

V tej naši brezbrzičnosti, neupravičeni
rahločnosti in premali samozavesti leži naš
podedovani greh! Saj vendar tudi mi ni-
mamo vzroka, ki bi nam branil storiti isto?!
Kaj nam brani, da bi se — tako kakor
drugi — ponosno in samozavestno potrkali
na prsa ter izjavili, jasno in določno: Da,
mi pripadamo sicer malemu in ubogemu,
toda mlademu in čvrstemu slovenskemu na-
rodu, čegar je in mora biti bodočnost, če
bo znal svoje moči in speče sile uporabljati
na pravem mestu?! Kaj nam brani, da ne
bi izjavljali nasproti vsakomur: Jaz sem
Slovenec in kdo je več?!

Tudi nasprotnik mora čuti izraz naše
volje, občutiti vpliv naše sile! Le tako ga
prisilimo v spoštovanje tudi do nas in naše
pravice in zahtevke!

Ta recept doni sicer za nas krepko in
samozavestno, toda življenje — bodi posa-
mičnika, bodi družine, bodi vsega naroda —
ni nikaka igra sentimentalnosti in apostol-
stva, temveč boj — boj neizprosni in kruti!

Razvoj in napredek Slovenstva in v
prvi vrsti tržiškega Slovenstva v zadnjem
desetletju nas mora navdajati s ponosom in
najlepšim upanjem!

Slovenski živeli si je v zadnjem času
priboril s svojimi lastnimi silami tudi pri
nasprotniku spoštovano pozicijo in ugled!

To pozicijo si je priboril s svojo lastno
notranjo močjo in z glasovnico v roki! To
nam najlepše dokazujejo zadnje deželnozbor-
ske volitve v Trstu in okolici, kjer je za
slovensko narodno listo bilo oddanih kom-
paktno 8046 glasov, za italijansko narodno
stranko pa 8406 glasov, dočim so socialisti
dobili preko 12.000 glasov! Tu je številka
govorila za nas! In vspeh? Ta fakt je pri-
boril nam Slovincem v Trstu in okolici
priznanje na zgoraj in pri nasprotnikih;
od tedaj računata resno z nami vlada in
nasprotnik kakor z vsega upoštevanja vred-
nim faktorjem.

Če pa primerjamo s tem rezultatom
rezultate zadnjega ljudskega štetja, potem
še se nam razjasnijo vse one velike zvi-
jače in mahinacije, ki so se takrat vršile na
naš račun in našo škodo pa tudi naš
lastni greh!

L. 1900 naštel se je v Trstu okroglo
180.000 prebivalcev; izmed teh bilo je šte-
vilo onih, priglasenih k slovenskemu obče-
valnemu jeziku, samo okroglo 25.000. Če
primerjamo s tem izid volitev, konstatiramo,
da je odločno dobra tretjina vseh oddanih
glasov bilo oddanih od Slovincem, sosebno
če se upošteva, da je mnogo Slovincem
glasovalo za socialistično listo. V primeri
in sorazmerju s tem bi torej bili morali pri

porcelanastih figur, ki jih je dobivala ob
raznih prilikah od svojih prijateljic, tet in
druhih sorodnikov, so jej bile že davno trn
v očeh.

Ko je zaklepala svoje kovčge, je
trčnila po nepazljivosti v neko pagode-figuro
iz cenenege porcelana, tako, da se je figura
razletela na koščke. Mala, spačena glavica se
jej je zatrkala pred noge, da je bila videti
kakor bi jo hotela zasmehovati s svojim
malim rdečim jezikom...

Potem, eno uro na to, je stopila
v voz.

Bilo je v jeseni; mehko, sivo popo-
ludne.

Mnogoštevilno služabništvo je bilo zbrano
polnoštevilno na dvorišču; ne toliko iz
simpatije do Idune, temveč bolj iz rešpektu
pred gospodarjem.

Iduna ni bila ravno priljubljena. Če je
govorila s kakim človekom, mu je zrla
preko ramen v zrak. To so skoro vsi sma-
trali za ponos, a docela neopravičeno;
kajti temu je bila kriva samo raztresenost,
nemirna hlastavost njenega značaja; in to je
varalo.

Da res ni bila ponosna, se je videlo
sedaj. Vsakateremu je podala roko s pri-
jaznim smehljajem. Samo, da je rekla „dragi“

pravično izvedenem ljudskem štetju že leta
1900 naštetih vsaj 60.000 Slovincem. Sedaj,
l. 1910, povodom letošnjega ljudskega šte-
tja, bi morali — z ozirom nato, da štetja
Trst in okolica sedaj že okrog 240.000 pre-
bivalcev — naštetih najmanj 80.000 Sloven-
cev. Toda šteli so bili tako imenitno, da že
na vsaka dva in pol Slovenca prihaja po 1
volilec. To je pa naravnost absurdno!

Govornik je omenjal potem nadalje sta-
tistične podatke iz mesta in okolice, ter je
konstatiral smešno dejstvo, da je v Rojanu
l. 1900 bilo naštetih samo 475 Slovincem,
med tem, ko je sedaj samo slovensko šolo
obiskujočih slovenskih otrok čez 400.

Vsakdo izmed nas vé, — je rekel go-
vornik, nadaljeva svoj govor — da je
živeli slovenski ne tržiškem ozemlju zelo
napredoval. Toda nimamo pravega pregleda
o svojem dejanskem stanju, o svoji moči!
In tem manj nasprotnik, vlada ali tujec!

Nujno pa je potrebno, da se mi sami
in da prepričamo nasprotnika o svojih silah,
da si osnujemo kataster svoje narodne
moči!

Kakor tak naroden kataster, kakor po-
skusen kamen našega narodnega napredka
in naraščajoče samozavesti pa bodi letošnje
prevažno ljudsko štetje!

Pomisli! moramo samo da se bodo nepri-
jazni nam nasprotniki, uradi in vlada skozi
celih dolgih deset let sklicevali na podatke
tega ljudskega štetja, da nam bodo odrekli
pristoječe nam pravice!

Temu se moramo upreti! Vsled tega
stopa tudi politično društvo „Edinost“ med
Vas — ne zvičajno, kakor Nemci in Italijani
— temveč z odprtim vizirjam, kakor agita-
tor, kakor je dejal dr. Rybář na zadnjem
shodu dne 9. oktobra 1910 v „Narodnem
domu“, da opozori zborovalce in vso jav-
nost na pretečo nevarnost!

Nujno potrebno je, da dokažemo tudi
na papirju, da se množimo in rastemo in da
ne umiramo!

Največji sebičnež, ki se ga je treba
najbolj bati, je oni, ki pravi: „Meni je vse-
jedno, jaz ne spadam nikamor!“ Tak člo-
vek je parazit, je invalid in največji škodljiv-
vec naroda!

Tudi take malomarneže in mlačneže je
treba prepričati!

Ni nam torej v škodo, temveč v dolž-
nost in v korist, da se priglašamo za Slo-
vence, ker le tako, na podlagi števil, ki
pridemo najpreje do moči in pravice!

Govornik se je skliceval na besede drž.
poslanca Spinčiča, na shodu v „Narodnem
domu“, češ, da moramo mi ukazovati in
prisiliti nasprotnika, da napravi to, kar mi
hočemo!

To pa najlaglje storimo s tem, da se
povodom ljudskega štetja ob Božiču l. 1910
vsak Slovenec brez izjeme priglasil k slo-
venskemu občevalnemu jeziku, da na ta
način slovesno dokumentirano svojo zrelost
in usposobljenost!

Politično društvo „Edinost“ pozivlja in
roti Slovence, naj vsak posamičnik brez iz-
jeme agitira za to dobro in pravično stvar,
da pojasni vsakemu važnost ljudskega šte-
tja, ter da skrbi za to, da bodo naznanil-
nice pravilno izpolnjene!

Govornik je zaključil z apelom: ravnaj-
joč se po znanem reku Simona Gregorčiča,
„da živet vrti mož ne sme za-se — iz bratov
sreče njemu sreča klije —“ in vršeč vsak
Slovenec svojo dolnost, mora to smoteno
delo doprinesiti narodu slovenskemu veliko
koristi in sadu, ter hitrim korakom pov-

in „draga“, ker ni vedela imen. Toda to so
jej odpustili velikodušno in dolgo so ostali
še na mestu in gledali za bežečim vozom...

Naenkrat, — kaj je bilo?

Voz se je obrnil in vračal nazaj!...

Morda je gospica kaj pozabila?

Vsi so se spogledali predbacivajoče in
bežali vozu naproti.

Iduna se je nagnila skozi odprto
okno:

„Kje je Blaž? Zakaj mi Blaž ni rekel
„Zbogom?““

„Blaž, kje je Blaž?“ so se vpraševali
vsi, strmé in radovedno.

Poslali so potem nekoga v hišo, ki se
je kmalu zopet vrnil z Blažem, belolasim
kurčajem.

„Blaž se ženira, ker ima ravno sajaste
roke.“

Ali Iduna mu je srčno podala svojo
desnico:

„Hotela sem tudi Vam, Blaž, reči, zbo-
gom! Ne pozabite na-me, pazite na kamin...
in sploh... gletje, Blaž, da ostane toplo v
hiši!... Upam, da se bomo še videli...“

„Hvala, gospica, hvala!...“

Stari hlapec je zategnil svoja brezzoba
usta na jok, in Iduna se je obrnila ganjena
od njega.
(Pride še).

zdigniti njegovo samozavest, prosveto in svobodo!

Nemški glasovi o dogodkih v deželni zboru istrskem.

Ponavljja se stara igra: nemški listi prinašajo o dogodkih v deželni zboru istrskem poročila, tendenciozno prikrojena Italijanom v prilog, oziroma v namen, da se širokemu svetu prikrije resnica o vzrokih viharjem v istrskem deželni parlamentu: da predstavljajo Italijane kakor pravične, mirne, trezne in spravljive ljudi, Hrvatce in Slovence pa kakor ekscitabilen in nespravljiv element, s katerim ubogi Italijani tudi ob najboljši volji ne morejo živeti v miru. V teh poročilih se jednostavno zamolčujejo in potajujejo, ali pa zvrtačajo najvažnejša dejstva. Zamolčujejo n. pr. dejstvo, da glavni vzrok rabuki je bilo utihotapljenje in porsiranje nezakonito storjenega sklepa deželnega odbora za dovoljenje 50.000 K za razstavo kopersko, in predstavljajo stvar, kakor da so Slovani z nasilnim in surovim postopanjem izsilili zaključenje deželnega zbora le zato, ker deželni glavar ne more govoriti hrvaški.

Seveda je tudi nesposobnost deželnega glavarja v jezikovnem pogledu moment, ki opravičuje odpor hrvaško-slovenskih poslancev proti sedanemu režimu v deželni zboru. Ali drzno falsificiranje dejstev je to, ako se hoče vzbujati domnevanje, kakor da je bilo to jedini razlog odpornemu nastopu naših poslancev.

Seveda potujejo nemški listi tudi fraterniziranje poslan. Polesinija in Bartolija z besnečo galerijo, izlasti pa nečuvno dejstvo, da sta ta dva poslanca pogazila ugled in suvereniteto zbornice s tem, da sta zagrešila čin, dosedaj še nezodgovilen v zgodovini našega parlamentarizma, s tem, da sta sodrgo z galerije pozivala v zbornico in jo celo haranguirala na — pobiranje hrvaških in slovenskih poslancev!! Potajujejo torej najvažnejša dejstva, ki jih ravno treba vedeti, ako se hoče pravično presojeti dogodke in presojati: na kateri strani da je res — krivda.

V kolikor smo opazili doslej, je bila med nemškimi izven primorskimi listi edina graška „Tagespost“ ki je prinesla tudi privatno vsaj kolikor toliko objektivno poročilo.

Med primorskimi neslovenskimi listi pa se je pokazal objektivnega in poštenega „Polaer Tagblatt“. Posnel je poročilo iz puljskega „Giornaletta“ (ki je naravnost nesramno poročal), ali posnel je tudi vse najvažnejše momente in našega poročila ter jih spopolnil s tem, da je dobesedno priobčil dotične določbe deželnega štatuta, izlasti glede sklepanja v deželni zboru, ki polpolnoma podkrepiljajo naše navedbe in trditve ter opravičujejo odpor hrvaško-slovenskih poslancev proti formalno in stvarno nezakonitemu postopanju Italijanov. „Polaer Tagblatt“ naglašja še posebno, da slovenski poslanci nimalo niso bili pripravljeni na predlog glede podpore koperski razstavi.

Zaključuje pa s konstatacijo, da je bil poslanec Bartoli glavni razgrajatelj, ki da se je vedel naravnost robato, tako, da je bil celo njegov somišljenik in prijatelj, deželni glavar dr. Rizzi, nejevoljen, kar da je izrazil z vsklikom: „Ali imamo deset deželnih glavarjev, ali pa enega samega?!“

Dnevne novice.

Češko-nemška narodno-politična komisija, ki je zborovala tri tedne o politično-narodnih zahtevah obeh narodov, bo zborovala še nadaljne tri tedne, ker je še ogromnega dela, ki je ima izvršiti. Do tedaj tudi ne bo še sklican državni zbor.

Za splošno in enako volilno pravico v deželni zboru gališkem so privedili socialisti v Lvovu predčerašnjim veliko manifestacijo, katere se je udeležilo nad 1000 oseb. Mir se ni kalil.

Narodno-napredno politično društvo „Skala“ v Ljubljani priredi jutri v nedeljo shod proti draginji. — Magistratni komisar Laschan je poslal tržnega nadzornika gosp. Ribnikarja v Trst, da prouči vprašanje uvoza argentinskega mesa.

Nova pivovarna v Plznu. „Narodni Listy“ pišejo, da je vlada dovolila „Živnostenski banki“, zgraditi v Plznu novo pivovarno.

Znana revolucionarka Vera Sasulic, hči generala Sasulice je v Petrogradu hudo obolela na pljučnici.

Kitajci proti Japoncem in Rusom. Iz Moskve: Na številno obiskanem shodu Kitajcev v Kirinu je bila viharim odobravanjem vsprejeta resolucija, v kateri se pravi, da rusko-japonski sporazum ogrožava integriteto Kitajske. Resolucija zahteva, da se čimprej uredi kitajska vojska. Ob enem je bil proglašen bojkot japonskega blaga.

Obisk angleškega kralja Jurija na Dunaju. Z Dunaja poročajo, da obavi angleški kralj Jurij svoje nastopne obiske na dvorih evropskih veselih še le po dovršenem kronanju, ki se bo vršilo prihodnje poletje. Prvega obišče kralj Jurij cesarja Fr. Josipa, kakor starost evropskih vladarjev.

Vojaška azistenca na — volitvah. Hrvatski listi javljajo, da je hrvatska vlada zaprosila vojaško oblast za azistenco skoro na vseh voličih na predstojećih volitvah na Hrvatskem, tako, da čete 13. vojnega zbora

ne bodo zadostovale in vzamejo na pomoč tudi čete 3. (graškega) vojnega zbora. Za troške te azistencije je prelimiranih 200.000 K.

Človeku se lasje ježe ob dejstvu, da vse dosedanje gibanje ni doneslo ni enega takega dogodka, ki bi opravičeval takov aparat in take ogromne troške, ki jih bo moral — seveda — pokriti itak že izsesani narod. Jedno pa je gotovo sedaj: ali je Tomašič v neznanem strahu, ali nameruje najhujša nasilja, da bi „korigiral“ volilno srečo, ali pa hoče z bajoneti napraviti Madjarom največjo uslugo: izzvati izgrede, ki naj bi opravičili reprizo — Khuenovega tiranskega režima.

Napredni akademiki v Celju so nabrali za njihovo „Narodno zbirko“ 1152 K 55 v. Tržaški in drugi Slovenci, nabirajte tudi vi pridno za „Zbirko XX. septembra“, prirejeno od „Akademičnega ferial. društva „Balkan“.

† **Ivan Plivevič.** V četrtek je v Zagrebu umrl v 66letni starosti zadet od kapi zagrebški kanonik in ravnatelj nadškofijske pisarne Ivan Plivevič, brat pokojnega vseučilišnega profesorja, politika in zgodovinarja dr. Jos. Pliverića.

Dinastija Braganza izgnana iz Portugalske. Republikanska vlada v Lizboni je izdala proglas, s katerim se vsa rodbina Braganza proglašuje izgnano iz Portugalske. Proglas odredjuje med drugimi: 1) da so potomci kralja Manuela izgnani iz Portugalske za vse čase; 2) da to velja za vse generacije, kateregakoli kolena rodbine.

Svetovno razstavo v Bruselju zatvorijo dne 7. novembra t. l.

Spremembe v ruskem ministerstvu. Iz Petrograda: Iz Stolipinovega kabineta so izstopili naučni minister Schwarz in trgovinski minister Timirsajev, zatrjuje se, da odstopi tudi pravosodni minister Sčegloditov Stolipin želi namreč imeti v ministerstvu ljudi, ki živjajo zaupanje državne dume.

Razdelitev Perzije. — Ker trajajo v Perziji neprestano nemiri in vlada nesigurnost, zato sta Rusija in Anglija storile pri perzijski vladi ostre korake. — Angleška je poslala že dve noti, v katerih zahteva mir in jamstvo, da se ohrani red, sicer da s svojo vojsko zasede neke ceste in mesta. Istotako noto je odposlala tudi ruska vlada. Obe angleški noti sta dovolj jasni.

Ako bi angleške čete marširale v Perzijo, odpošlje tedaj tudi Rusija večje število vojaške v Perzijo in pomnoži tako svojo posadko v Perziji.

Glasom angleško-ruskega dogovora o azijski politiki, bi se Perzija razdelila v dve interesne pole severno rusko in angleško.

Žrtve portugalske revolucije. Splošno se je priznalo, da je povodom portugalske revolucije padlo na tisoče žrtev. Med tem se je pa natančno konštatorilo, da je bilo mrtvih vsega skupaj 61 oseb, a ranjenih nekaj čez 600, kar je vsekakor zelo malo. Morda še noben državni prevrat ni zahteval tako malo žrtev, kakor jih je zahtevalo proglašenje najnovejše republike.

Slovenska narodna pesem. Od naučnega ministerstva imenovani odbor za zbiranje slovenskih narodnih pesmi je imel 13. t. m. v Ljubljani sejo, v kateri je bilo naznanjeno, da je doslej nabranih 7265 narodnih slovenskih pesmi, in sicer z melodijami in tekstom.

Turško posojilo. Iz Carigrada: „Tarin“ prigovarja vestem, češ, da so pogajanja o turškem posojilu dovršena. „Ikdam“ piše, da bodo ta pogajanja trajala še 14 dni.

Stoletnica lozniške bitke. Dne 18. t. m. je minulo 100 let, odkar je srbska vojska pod vodstvom Ante Bogičevića popolnoma porazila turško vojsko na lozniškem polju. V Loznici so v spomin te slavne bitke priredili veliko slavnost. V vseh polkih v Srbiji se je vojakom predavalo o srbski ustaji. V spomin slavnemu vojvodi Anti Bogičeviću in njegovim vrlim junakom je bila odkrita spominska plošča.

Domače vesti.

Poroka. Danes se je poročil tu gosp. Fran Bandel, c. kr. računski azistent, z gospico Olgo Deklevovo.

Iz pravosodne službe. Fran Požega sodnik v Kanalu, ki je pridržen najvišjemu sodišču je imenovan svetovalstvenim tajnikom pri najvišem in kasacijskem sodišču.

Smrtna kosa. Umril je v starosti 70 let g. Ivan Šega, bivši večletni kapelan pri Novem Sv. Antonu. Nedavno temu je bil vpokojen. Pokojnik se je mnogo bavil z godbo. V zadnjih letih je pa popolnoma o-slepel. N. p. v. m.

Kranjski klerikalci in draginja. Klerikalci so v kranjskem deželni zboru odklonili predlog narodno-naprednih poslancev, s katerim pozivajo vlado, naj dovolj uvoze glavne živine in argentinskega mesa. To se nam zdi povsem logično, saj je S. L. S. eminentno agrarna stranka. Logično pa se nam ne zdi, da vzlic temu kranjski klerikalci stezajo roke po kranjskih mestih in zlasti po Ljubljani. Da stališče, ki je je zavzela S. L. S. v kranjskem deželni zboru ne odgovarja interesom mest, je jasno kakor beli dan. Dvema gospodoma naenkrat ni

možno služiti! To bi se naši klerikalci lahko naučili od nemških krščanskih socialcev, ki so tudi hoteli ob enem zastopati interese deželanov in meščanov, a se jim to ni posrečilo, marveč je povzročilo razkol med njimi.

V Pragi ne vedo, kje je Praga. — „Česke Slovo“ poroča, da je morala neka številka našega lista romati štiri dni po praški okolici, predno so gospodje na praški pošti iztuhali, da „Praga“ pomenja češko „Praha“. Še le po štirih dneh je bila dostavljena naslovljencu.

Čudna — straža. Iz Istre smo prejeli: Slučajno mi je dospel v roke pisemski ovitek, ki Vam ga tu prilagam. Iz ovitka posnamete, da je došel od „Slov. Straže“ iz Ljubljane. Lepa, verna in zanesljiva, straža, ki išče korte na Koroškem! Pač so tudi tam Korte, a „Gospodarskega društva“ nimajo. Ugrožene so jedne, kakor druge, ali istrske ne tako kakor koroške. Sicer je bil namen „Straže“ plemeniti. Hotela je črpati tudi od tujak kaj dohodkov v svoje svrhe. A „straža“, ki ne čita na zemljevidu, da istrske Korte so zadnja obmejna vas v južno-zapadni Istri, ni več „straža“. Vžigalice bomo rabili, kakor doslej — le naše istrske; sveče od obsodražene Družbe, milo od — Gabrščeka. Dokler ne izkažete, kam se steka denar, določen za obmejne Slovence (in mi smo ob skrajni meji), dotlej ne računajte na nas. Sicer pa smo izvedeli od jednega vaših zvestih vaših pristaveš, da oni sklad prihaja vendar komu v prid. Tako n. pr. neki Vaš znani politični agitator po Koroškem vbija tamošnjim Slovcem svoje nazore na račun fonda za obmejne Slovence. Za zabavo bodi povedano še, da si je neki poštni uradnik dovolil šal s pripombo na kuverti: Drachenburg — jazbečji berlog! Tudi njemu malo zabave! Neumen vsaj ni!

Naval otročičev v škedenjski otroški vrtec.

Menda noben otroški vrtec širom Slovenije ne šteje letos toliko dece, kolikor slovenski otroški vrtec v Škedenju. — Do danes je vpisanih 213 gojencev in gojenk. In ako si predstavljamo, da so ti otroci radi pomanjkanja prostorov vsi v eni sobani, si lahko predočujemo, kako vse mrgoli pred vrtnarico.

Odbor šked. podružnice se je s prošnjo obrnil do centralne družbe sv. Cirila in Metode v Ljubljani za otvoritev še dveh, ali za prvo silo vsaj še ene učilnice. Naša šolska družba je obljubila svojo pomoč; ali, ker je ona sama preobložena z vsakojakimi podporami in ne utegne v popolni meri zadostiti gorimenjeni prošnji, obeta izplačevati vsaj primerno najemnino onemu, ki bi dozidal potrebne prostore v svrhu otroškega zavetišča.

To nalogo obeta izvršiti ugledno „Gosp. društvo“ v Škedenju, da-si ono samo ne poseduje kakega primerne fonda. — Ker je torej „Gosp. društvo“ toliko požrtvovalno, jej na tem mestu zaprosimo, da nam tudi preje ko možno in v najkrajšem času dozida primerne šolske lokale.

Vendar, ker se nemalokrat dogaja, da se človek opeče z najemom delavcev za kako stavbo, ki so v svojem poslu večni, četudi ni bilo delo ogromno: upamo in želimo in prosimo, da „Gosp. društvo“ tudi o tej točki pametno razsodi, komu odda delo v roke, da se ne zavleče do polovice šolskega leta.

Vrtnarici bi ob tem ne preostajalo drugega, nego umakniti se, ne morda iz navadne kapricioznosti, marveč iz zdravstvenih ozirov. Pomisliti pač moramo pri tem, da nima ona, kakor ljudskošolska učiteljica, kakih 4—5 šolskih ur na dan, ter vsaj toliko razsodne mladine, ki jo lahko kaznuje, ako jej moti pouk, marveč po večini triletne otročiče, ki mahoma pozabljajo, kaj smejo in ne smejo ter nehotoma razdražajo svojo vzgojiteljico tu z jokom, tam s smehom itd.; in da mora dotična ravno radi prevelikega števila učnih ur odhajati od doma celo uro preje, nego je predpisano, — zjutraj in popoldne. — „Gosp. društvo“ bo imelo v kratkem svoj redni občni zbor in zato se nadejamo, da njegovi člani ne bodo nasprotovali ideji in namenu odbora. Saj gre za njih lastno deco in za deco tujih v Škedenju nameščenih ljudi, ki pa nam mora biti ravno tako draga, ker je slovenske narodnosti.

Ob tej priliki izražam željo, naj se, kakor število gojencev, pomnoži tudi število podružničnih letnih udov in udinj. Ne samo oni, ki imajo otroke, ampak vsi, možje in žene, mladeniči in dekleta, katerim je kaj na tem, oa naših otrok ne zamori „Lega“, naj žrtvujejo po 2 K letno. — Stroški podružnični se večajo z vsakim dnem. Zakaj je letos tolika gnječa v otroškem vrtcu?

Samo zato, ker je podružnica odločila dajati kosilce najoddaljenejšim in onim otrokom, katerih stariši so po ves dan odsotni.

Skoro vseh tistih 60 otročičev, ki letos dobivajo hrano, so bili lani v Legi. Tisti so torej rešeni! In rešenji bi bilo sicer lahko mnogo več. Toda temu so pač krivi neki stariši sami, ki so še toli nezavedni ter so italijanski vrtnarici, ki jih je osebno prišla mamiti na dom, prepustili svoje otroke, namesto da bi jej odločno pokazali svoje narodno prepričanje.

V Škedenju se je letos prav lepo zjasnilo; zjasnilo se je pa tudi v tem, da nenaravno vemo, kdo je rodoljub in kdo je narodni odpadnik! Letos se ne more nihče več sklicevati: „Pošiljam jih v Lego, ker dobivajo tamkaj obed! Pošiljam, ker jih nimam komu prepustiti ob svoji nenavzočnosti!“

Temu opravičevanju je odbor šked. podružnice izpodkopal tla in pač smelo smemo zaklicati: Slovenske žene, ki pošiljate svojo deco v Lego, sramujte se! sramujte se!!

Toda, nikakor ne morem zamolčati žalostnega dejstva, da v italijanski otroški vrtec ne pošiljajo otrok le nezavedni ubožni stariši, marveč tudi Slovenci, ki so obogatili s trgovino ali gostilno, da jim ni treba „leginega obeda“. Tem ključmo trikrat: Sramota! a ž njimi naj zarude tudi vsi oni, ki jim vsaki dan pomagajo k imovitosti svojimi slov. novci.

Ne le Italijani, ki nam nasprotujejo, zaslužujejo naš bojkot!

Znatno večji bojkot zaslužujejo zlasti oni, ki so naše krvi, a se ne strašijo kazati nam, kako nimajo nikakega obzira do nas. Taki ljudje ne zaslužujejo ne našega spoštovanja, ne prizanašanja, ampak popolno prezidanje. Edino to jih utegne spametovati! Le, če v našem Škedenju docela odneha renegatstvo, ki se v prvi vrsti ravno zato tako plodi, ker se premnoga slov. dekleta tako rade poročajo z ital. škedenjskimi mesarji — le tedaj bomo smeli vsklikniti samozavestno: Škedenj je pred nasprotnikom rešen!

I. čajev večer Slovanske čitalnice. Danes se vrši prvi čajev večer Slov. čitalnice, za katerega vlada med občinstvom največje zanimanje. Ti večeri so se že lansko leto občinstvu izredno priljubili. Priprave za ta večer so že vse dovršene in se nam zatrjuje od odbora, da bo nudila ta prireditvev obilo zabave, pred vsem pa umetniškega užitka.

Odboru se je posrečilo pridobiti za sodelovanje priznane moči učiteljskega zbora tržaške podružnice „Glasb. Matice“, ki bodo prednašali nekatere solo-speve ter nekatere skladbe za gosli in klavir. Med pevskimi točkami bodo vzbujale posebno pozornost nove skladbe znanega slovenskega skladatelja, ki se bodo ta večer prvič v Trstu proizvajale.

Na „večeru“ bo sodelovala tudi vojaška godba c. in kr. 97. pešpolka.

Da bo tudi v bufetu vsem željam najbolj ustrezno, temu je obrnil svojo posebno pozornost damski odbor.

Odbor nas opozarja, da naj se oni, ki bi morda pomotoma ne prejeli vabila in ki bi se radi udeležili tega večera, oglase v Čitalnici.

Trgovski koledar za leto 1911 je izšel ter ima naslednjo vsebino: Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ in odbor, posredovalnica, trgovski dom, koledar, kolkovne lestvice, podrobna določila za kolokovanje listin, spisov, računov itd., poštne določbe, obrestne tabele, tabela za razredčenje alkohola, dolgotrna mera, mera za sukno, uteži, kovani denar, mere in uteži nekaterih držav, ki še niso uvedle metričnega sistema, preračunjalne tabele, tabela za preračunanje domačega in tujega denarja, tabela za izračunanje dni od enega datuma do drugega, računanje obresti, kontokorent, užitinska tabela za mesto Ljubljano, užitinska tarifa za meso in vino izven zaprtih krajev, tabela za osebno dohodnino, avstrijski konzulati, ugodnosti na železnica za trgovske potnike, ki imajo kovčke z vzorci, potni list, dopustnost trgovskega potovanja, kako se protokolira firma, kaj je treba storiti osebam, ki hočejo postati samostojni trgovci, posebna določila za izvrševanje trgovine z mešanim, špicerijskim, manufakturnim in kolonialnim blagom, obrtne pravice trgovcev, ki prodajajo storjeno moško, žensko in otroško obleko ter prodajalcev čevljev, pokojninski zakon za zasebne službenice, službeno razmerje trgovskih in drugih zasebnih službenecv. (Sotrudniški zakon), delovni čas trgovskih službenecv in zapiranje trgovin, delovni čas v trafikah in zapiranje trafik, podporni zaklad slov. trg. društva „Merkur“.

Letošnji koledar se odlikuje po občirni izborni vsebini, tako, da je vreden sovrstnik dosedaj izšlih koledarjev društva „Merkur“. Koledar prav toplo priporočamo občinstvu, posebno pa slovenskemu trgovstvu. Koledar je uredil g. dr. Rudolf Mar n. Cena mu je s poštino vred 1 K 20 st.

Družba sv. Cirila in Metode je prejela iz Amerike sledeče pismo:

„Slavno vodstvo družbe sv. Cirila in Metode v Ljubljani! Cenjeni gospodje!

Z veseljem Vam moram danes poročati, da smo Vam nakazali svotico 450 K (ali 91 tol. 50 c.) kakor čisti preostanek naše veselice, ki se je vršila 25. septembra v Clevelandu. Ni veliko, pričakovali smo več, toda, kar je, pošiljamo z največjim veseljem za napredek in razširjenje blagonsnega dela naše koristne Ciril-Metodove družbe. Vzemite, bratje, onstran Oceana ta mali dar iz rok naklonjenih vam Amerikanecv, ki v narodnih ozirih prav tako čutijo, kakor bi bili z vami, pri vas. Potrudimo se, da bomo pošiljali še naprej take zneske v korist Ciril-Metodove družbe. Če bodo razmere kazale, naredimo po Novem letu še

eno veselico v korist družbe in upajmo, da zopet lahko kaj pošljemo. Bodite nam pozdravljeni, dragi bratje onstran Oceana, v težkih bojih zoper ošabni nemški naval in bodite prepričani, da čutimo vedno z vami! Pozdravljamo vas vsi skupaj prav pristrčno, ter končujemo to pismo s slovenskim CM pozdravom.

Za podružnico, št. 24. Cleveland, O. Louis Pirc l. r. predsednik.
Rodoljubi! posnemajte naše vrle Amerikance!

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja, da priredi bodočo nedeljo dne 23. oktobra, popoldne ob 3. uri v Rojanu, v prostorih „Gospodarskega društva“ (v stari Boletovi gostilni) kmetijsko predavanje.

Predavala bosta: g. kult. ing. Lah in družbini tajnik Jerab.

Kmetovalci! Udeležite se v čim večem številu tega predavanja ter vpišite se v kmetijsko družbo, ki zastopa Vaše interese in ki je ustanovljena za — vas!

Družba sv. Mohorja — strankarska organizacija? — Ta družba dela baje v svojem letošnjem koledarju reklamo za obrambeno družbo „Straža“.

! Mi nimamo ničesar proti temu, ako družba priporoča „Stražo“, a obenem pa smemo zahtevati po vsej pravici, da družba, ki hoče veljati za vseslovensko, ne prezira naše prepotrebne in za Slovenstvo veleslužne družbe sv. Cirila in Metoda. — To smemo zahtevati tem bolj, ker je med člani Mohorjeve družbe dober del takih, ki niso pristaši „Slovenske Straže“. Zato smemo pričakovati vsaj to, da ostane ne v tralna, sicer bi znalo imeti njeno postopanje posledic, ki bi jej gotovo ne koristile.

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzojavnega poročila je vojna ladija „Taurus“ dne 19. t. m. iz Smirne priplula v Jenkeni. Na ladiji vse zdravo.

V. Prof. Ehrlich Hatta 606, originalni razstavi, ki se je odprla dne 20. t. m. le za odrasle via Barriera vecchia 4., se vidi velika zbirka objektov posnetih življenjske velikosti, ki so se zdravili z novo izumljenim, za človeštvo zelo važnim sredstvom Ehrlich Hatta 606 in se razvidi rapidno delovanje tega sredstva proti sifilidi, popolno po resnici posneto.

Slovar zavarovalne terminologije v 19 jezikih, ki ga pripravlja s pomočjo strokovnjakov skoro vseh evropskih narodnosti g. Alfred Alt v Amsterdamu, višji uradnik tamošnjega ravnateljstva „Prve avstrijske zavarovalnice proti nezgodam“, bo vseboval tudi slovensko zavarovalno terminologijo, ki doseže na ta način mednarodno strokovnjaško pripoznanje. Ureditev slovenskega dela tega slovarja, ki bo obsegal vse zavarovalne stroke, je prevzel podpisani, uradnik v ravnateljstvu „Jadranske zavarovalne družbe“ (Riunione Adriatica di Sicurtà) v Trstu. Ker pa treba v slovensčini marsikateri strokovni izraz za posebne pojme v zavarovalstvu še konvencionelno določiti, si usoja podpisani naprositi tem potom vse slovenske tovariše-strokovnjake, ki so pripravljene pomagati mu pri tem delu s svojim nasvetom, naj ga o tem blagovolijo obvestiti ter mu naznaniti svoj natančni naslov.

Dr. Maks Obersnel.

Tržaška mala kronika.

Mlada deklica udana prostituciji in goljufiji. Dne 21. minolega septembra je 15-letna Karla Kocijancič iz Kopra, prej stanujoča v ul. Eremo št. 226 pri svojem očetu, prišla sama na policijo in rekla, da jo je oče zapodil iz hiše in da je zato brez stanovanja. Začasno so jej dali prenočišče v ul. Tigor, potem pa so jo vsled posredovanja pupilarnega sodnika poslali nazaj očetu. Dne 6. t. m. pa je bila zopet aretirana, bila je zopet brez stanovanja in je rekla, da jo je oče zopet zapodil iz hiše. Pozvali so očeta na policijo, ki je res tudi to potrdil, a navel tudi tehtne razloge za svoje ravnanje. Kakor je oče namreč povedal, je deklica udana razposajenemu življenju in prostituciji, da, celo pod očetovo streho je vodila svoje kliente. Ko jo je oče enkrat zasačil, sta mu deklica in njen drug celo zapretila. Kakor da bi to vse še ne zadostovalo, je deklica uprav divja; doma radi vsake malenkosti razsaja in razbija. — Tako je povedal nesrečni oče. — Med tem je bila policiji dostavljena ovadba proti Karli Kocijancič se strani brivca Atilija Baccaria. Ta je izpovedal, da je člen zadruge privatnih uradnikov pri Sv. Ivanu in da kakor tak poseduje knjižico za nakupovanje blaga. Pred dnevi je šel v zadrugo, da bi likvidiral svoj račun in tu je izvedel, da je nekdo tekom tega meseca trikrat vzal blaga v njegovem imenu, in sicer predmete za toaletno v skupnem znesku K 17.50. Poizvedoval je in kmalu je prišel na to, da je to storila Karla Kocijancič. Njena dvanajstletna sestra služi namreč v rodbini Baccaria. O vsem tem je policija obvestila pupilarno oblast.

Krvav čin v Šklednju.

Predsinocnjem je nastala med nekaterimi delavci, izstopivšimi iz neke gostine v Šklednju, huda rabuka in pretep. 26-letni delavec v plavilih Fran Godnik iz Senožec je bil z nožem težko ranjen na hrbtu. Spravili so ga v tukajšnjo bolnišnico, dočim je bil ranitelj aretiran.

Tat v kletki. Pred dnevi smo poročali, da je neznan tat med 12. in 2. uro opoldne zlezel v pritlične lokale transportnega društva v ul. Ghega št. 3 in tu ukradel železno škrinjico, v kateri je bilo 356 K. Minolega ponedeljka je uradnik tvrdeke Angelo Alfieri med 12. in 2. opol. dremal na zofi v istem lokalu. Na enkrat je zagledal človeka, ki se je sukalo po sobi. „Kako ste prišli sem noter?“ ga je vprašal in ga zagrabil za roko. Neznane se je izvijal in odgovoril: „pustite me, sem prišel, ker... ker sem mislil, da so uradne ure“. Alfieri pa ga ni izpustil, drugi pa je moledoval: — „Za božjo voljo izpustite me, sicer me nedolžnega spravite v luknjo!“

Tu pa je Alfieri malce zrahlil svojo trdno pest, drugi se je hipoma izvil in hajd proč urnih krač. Naznanil pa je stvar policiji, ki je tiča kmalu imela v svoji pesti. isti je Just Pison, star 27 let iz Trsta pretevezni kurjač, zares pa tat po poklicu, ki se je nahajal pod posebnim varstvom policije.

Istočasno je bil aretiran tudi njegov prijatelj Albert Kovačič, star 30 let, iz Pule, bivši mehanik in sedaj težak, ki je na sumu, da je skupaj s Pisonom ukradel železno škrinjico.

Bil je pred časom v službi transportnega društva in je za to dobro poznal vse lokale.

Koledar in vreme. Danes: Korčula devica in mučenica. — Jutri: 22. ned. po Bink.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 15° Cels. — Vreme včeraj: deževno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Počasno boljšanje.

Izpred sodišča.

Javno nasilstvo.

18-letni kotlar Ivan Toffani je bil tožen zločina javnega nasilstva po § 81 kaz. zak., ker se je dne 8. avgusta t. l. dejanski upr. redarju Josipu Dobrovšku, ko ga je bil ta aretirati radi razgrajanja v uekem tramvajskem vozu. Vrgel se je bil na tla in brcal okrog sebe, pri čemer je bil brcnil redarja Dobrovška v nogo in redarja Karola Guština, ki je prišel prvemu na pomoč, v glavo. Razun tega je psoval redarje z „brutti porchi de ščavi!“

Včeraj, na razpravi, je trdil, da se ne spominja ničesar, ker da je bil popolnoma pijan. Gori imenovana redarja, zaslišana kakor prič, sta pa izključila, da bi bi Toffani onega dne tako pijan, da bi ne bill vedeti kaj da počenja.

Vsled tega ga je sodišče obsodilo na dva meseca težke ječe.

Naše gledališče.

Jutri, ob 8. uri zvečer dvodejanka: „Vampirji“

takoj na to (pavza 10 minut) enodej. burka „V civilu“

Predstava konča pravočasno tudi za tiste, ki bi se radi poslužili tramvaja. Na to posebno opozarjamo one, ki bolj daleč stanujejo.

Tržaška gledališča.

POL. ROSSETTI. — Danes Massenetova opera „Manon“, kakor častni večer tenorja Parola. Umetnik bo med akti pridodal komad iz „Mignon“.

EDEN. Varijetetna predstava.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Veselični odsek naznanja, da se vrši v telovadnici danes zvečer ob 8. uri plesna vaja, pri kateri se bo poučevalo novi ples „Lancers valse“.

K obilni udeležbi vabi veselični odsek.

Pevsko društvo „Kolo“ opozarja še enkrat svoje člane na skupni sestanek in vajo, ki se bo vršila jutri popoldne ob 2. v ulici S. Francesco št. 2. — Vsprejemajo se novi člani.

Akad. fer. dr. Balkan priredi v nedeljo, dne 23. t. m. svoj prvi jesenski izlet. Odhod ob 2. in pol pop. izpred Rojanske cerkve. Toliko na znanje tovarišem in prijateljem, ki se niso še priglasili.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Pojasnila so brezplačna. Ostra se samo na pisma s popolnim podpisom. Anonimno — v kol! Kdor si ne izvoli posebnega gesla, mu odgovorimo pod začetnima črkama priimka — in krstnega imena. ::

Na željo cenj. čitateljev uvedemo v našem listu posebno rubriko: Vprašanja in odgovori. Tu bomo odgovarjali na razna nam stavljena vprašanja, in to vsaki ponedeljek. Tozadevna vprašanja se lahko oddajajo v uredniško škrinjico (pritličje), ali pošiljajo po pošti. V interesu vprašalca samesga je, da pošlje jasno vprašanje, ker le na tako mu moremo dati točen odgovor. Mislimo, da s to novo uvedbo bo ustrezno mnogim našim čitateljem.

Odlikovana pekarna in sladšičarna
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9
naznanja slavnemu **trikrat na dan svež kruh.** občinstvu, da ima Prodsjalnica je tudi dobro pres rblj na z vsakovrstnimi biškoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, kroatke itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinejšo moko iz najboljših mlinov po najnižji cenl. Brezplačna postrežba na dom. — Priporoča **Vinko Škerk : Trst** se slavnemu občinstvu z odličn spoštovanjem

Peter Jeraj
Zaloga pohištva

Ulica Vincenzo Bellini 13
vogal ulice S.ta Caterina

TRST

Jabolka ::
raznovrstna, fina, namizna in za mošt ima na prodaj

IVAN KOVAČIČ
KOZJANE pošta Divača KOZJANE
Razpošilja v vsaki množini. - Cene zmerne.

Zdravnik
D. D. KARAMAN
speeljalist za notranje bolezni in za bolezni na dihalih (grlo in nos)
Ordinuje na svojem stanovanju
TRST - Corso št. 14 - TRST
od 11.1/2 do 1.1/2 in od 4.1/2 do 5.1/2 popold.
TELEFON 115/IV.

UGODNA PRILIKA.
V veliki fini botiljeriji in slašičarni
vogal ul. Ghega
in trga vojašnice (blizu Nar. Doma in kavar. Fabria)
Bogat izbor najboljših vin in likerjev prvih tovarn naše države. — Izvrstne slaščice.
Cene zmerne. - Postrežba tudi na dom.
Arti Spumante, Refoik, sagrebški Polinkovae in Sokol. Posebne vrste: **Russ** po najzmernejših cenah.

OSKRBNiŠTVA
Posreduje pri nakupu in prodaji in zamenjavi realitet v mestu, na deželi, gospodarskih in gozdarskih, in :: pri posojilih na hipoteke. :: ::

Računski bureau Nicolò Coassini, Trst
via Cecilia šte. 14.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“
Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9
izgotovljene obleke
za moške in dečke. -- Izbor hlač in srajc za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

Zaloga in delavnica **F. VIDALI, Trst via S. Lazzaro 22**
za kožuhovine
Prejemlje naročbe, poprave in čiščenje vsakovrstnih kožuhovis.
Štrunjuje kožuhovine z jamstvom zoper kakoršno si bodi škoda

NOVO POGREBNO PODJETJE TRST
Corso št. 49
(vogal : Piazza Goldoni)

Ima bogato založeno prodajalno vseh mrtvaških predmetov in sicer ogromno izbero naravnih vencev vsake stroke in istotako buques palme in umetnih cvetic, perl, porcelana itd.
Vsake velikosti in raznih vrst nagrobnih svetilnic itd. - Cene ugodne.
Priporoča se slavnemu občinstvu posebno za prihodnje praznike vernih duš.

Kupujte **KOLINSKO CIKORIJO!**

DAROVI

Zenski podružnici CMD je darovala gospica Olga Dekleva, tajnica iste, povodom svoje poroke z g. Franom Bandeljem 50 K ter pristopila k isti od letnice za ustanovnico z 20 K; skupaj 70 kron. — Iskrena in prelepa hvala! Narodni zavedni dvojici iskrene čestitke! Blagajništvo.

Tržaški podružnici CMD je daroval Neimenovani iz Gorice za Ternovec "Vene povesti" 5 K. Znesek hrani uredništvo "Edinosti"

Za svetoivansko podružnico CMD darovala Vanče in Ninček Fonda 1 K; tovariši fantje pri odhodu v vojake Cirila in Tonina 3 K; skupaj 4 K.

Vesti iz Goriške.

Občinske volitve v Prvačini. — Pri občinskih volitvah v Prvačini, ki so se vršile te dni, je zmagala narodno-napredna stranka v vseh treh razredih. V tretjem razredu je bilo oddanih naprednih glasov 121, klerikalnih 26. V drugem razredu naprednih 33, klerikalnih 13. V prvem razredu se klerikalci niso udeležili volitve.

Županom v Mirnu je bil 18. t. m. izvoljen g. Vinko Ferletič.

Vesti iz Istro.

Družba sv. Cirila in Metoda za Istro. Razun raznih oglašanih svot je ravnateljstvo CM. družbe za Istro prejelo od tvrdke Ivan Lentič (Milna, Dalmacija) K 500 kakor odstotek od v zadnjih mesecih prodanega Družbinega mila. Da se pa ta Družbini predmet čim bolj razširi in da se odpravijo razne nepravilike, ki so ovirale doslej naročanje Družbinega mila, in pa z ozirom na veliko zahtevanje, je gospod Lentič sprožil idejo za ustanovitev tovarne, ki bi proizvajala Družbino milo in ta ideja je našla odziva pri interesiranih faktorjih in nadejamo se, da se uresniči v kratkem času.

V nekoliko dneh pride v promet toaletno milo "Ljubica" na korist Družbe. Priporočamo to milo posebnost našim gospicam in mlajim ljudem, da zahtevajo in priporočajo to izvrstno dišeče milo.

Priporočeno bodi tudi zabavnim odborom in našim Sokolom, da je propagirajo povodom zabav. Naroča se pri tvrdki Ivan Lentič, Milna (Dalmacija) in Vaclava Lenca na Reki.

Stearminske sveče na korist so že prišle v promet v treh vrstah pod protokoliranimi znamkami "Lada", "Vesna" in "Danica". vse so izvrstne kakovosti ter jih toplo priporočamo našim rodoljubnim trgovcem. V nekoliko dneh jih bo dobili pri vseh tržaških veletržcih, a za sedaj treba obračati se do tovarne J. Uiblein & Sohn, Dunaj, ali pa do tvrdke Ivan Lentič, Milna (Dalmacija).

Ljudsko štetje v Istri. Ljudstvo po Istri naj se v stvarih ljudskega štetja obrača do nastopnih gg.:

- 1. v političnem okraju Koper: Matko Mandič, profesor in poslanec v Trstu; Josip Pangerc, župan v Dolini.
2. v političnem okraju Pazin: dr. Dinko Trinajstić, odvetnik, in dr. Šime Kurelić, odvetnik in župan, oba v Pazinu.
3. v političnem okraju Poreč: Ante Andrijić, župnik v pokoju in deželni odbornik; dr. J. Zucco, odvetnik in deželni odbornik, oba v Poreču.
4. v političnem okraju Pula: dr. Matko Laginja, odvetnik in poslanec; Josip Šilović, poslovodja istrske posojilnice, oba v Puli.
5. v političnem okraju Lošinj: Niko Turato, kanonik v Cresu; Ambrož Haračić, profesor, Lošinj.
6. v političnem okraju Krk: Matko Polonio, duhovnik v Krku.
7. v političnem okraju Volosko: rodoljublje v Voloskem, Kastvu in Podgradu.

Druge slovenske dežele

Vinska trgatve na Spod. Štajerskem je ta teden večinoma končana. Splošno je izpadla glede kvantitete za 70 odstotkov slabše od lani. Le tam, kjer so pravočasno skropili, imajo dokaj dobro letino. Glede kakovosti se letošnji mošt lahko meri z lanskim.

Književnost in umetnost

Higijena na kmetih. Po dr. F. Feltgeni knjigi Landhygiene priredil M. C. (Ljudska knjižnica, izdaja Vek. Spindler, urednik v Celju, III. in IV. zvezek). Ni dvoma, da je nesnaga eden glavnih povzročiteljev in širiteljev raznih bolezni. Zato je snaga in čistost eno glavnih orožij proti tem škodljivcem človeštva. Zlasti v tem pogledu vlada še velika nevednost med kmetjskim ljudstvom in temu je tudi v prvi vrsti namenjena ta knjiga. Razdeljena je v pet poglavij. Prvo govori o javni higijeni, drugo v higijeni selskih stanovališč, tretje o osebni higijeni, četrto o higijeni v hlevu in gospodarskih poslopih in peto higijeni domačih živali. Knjiga je zelo spretno predelana po Feltgenovi knjigi "Landhygiene", seveda s posebnim ozirom na slovenske razmere. Dasi namenjena kmetjskemu ljudstvu, jo toplo priporočamo tudi mestnim ljudem, ker vsebuje marsikaj zlat nauk tudi za meščane. Dvomimo sicer, da bi knjiga v za-

željeni meri dosegla svoj namen pri kmetjskem ljudstvu. Zato bi trebalo posebno žive besede v šoli in izven šole, razveseljivo dejstvo je vendar, da najdejo slične knjige tudi pri Slovencih založnika. Knjigo torej toplo priporočamo. Stane 1 K 20 stot.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Mestno listano besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj in s oddelku.

Gospodir na stara 30 let s 4-letno hčerko in s 4000 kron gotovine, želi poročiti se z gospodom c. kr. finančne s. r. ali pa žandarmerije, tudi udovcem. Dotične ponudbe s hko naj se vpošljejo do 29 oktobra 1910 pod šifro "Kranjsko" na Upravištvo "Edinost". 1749

Hiša z gostilniško koncesijo: zelo dobro upeljana v bližini mesta se odda v najem eventualno tudi proda. Posredovalci izključeni. Naslov pove Inzeratni oddelek E inosti. 1757

Izreona prilika! Proda se 6 hišnih strojev Singer, modernih, služni tudi za pletenje K 100. Tri za domačo rabo K 62. J. matvo 3 leta. — S.ia Caterina 9, dvo-rišče zaloga 1. 1751

Vrata, pragi, okna že rabljena, prodajo se Via San Marco 15. 1747

Soba opremljena v nlici Ferriera šte. 37, I. nadst., se odda takoj v najem, eventualno s hrano. 1754

Gostilna "Alla Stella d'oro", Via Fontana 14. Naznanjam slavnemu občinstvu, da imam dobro čašo vina, sladkega refoska, belega vipavca vedno sveže Budjeviško pivo. — Postrežba točna. Ujudo se priporočam Antonia K u č a s. (1755)

Prodajo se stebri iz kamna, okna, vrata, pragi itd. Najlepa prilika, kompletan mostovž. V a Piccardi 18. 1756

Zakupnika posestva išk. takoj družina bivajoča na Škorklji. Eventualne ponudbe sprejema odvetnik dr. Fran Brnčić, Via Nu va št. 13. 1726

Naznanj-m da sem odprl gostilno v ulici San Marco 21. Točim vsakovrstna vina in budjevško pivo. Mrzla in gorke jedla vedno na razpolago. Za cenjeni obisk se priporočam Viktor K. šič. 1667

"PRI STARI BRESKVI" v ulici Belvedere šte. 17 se toči izvrstno pivo in vino.

Velik izbor izdelanega perila, ovratnikov, zapetnih srajc, nogavic in rokavic. — Že pne rute tuat od Kron 1 dalje. — Rokavice iz kože od K 2 30 dalje. Dežniki od Kron 2 50 dalje — Vse to se dobiva v NOVI PRODAJALNICI ENRICO ZERQUENICH Trst, Passo S. Giovanni 2 (Nasproti Sovim obokom)

Specijal. gumij. predmetov + Elastične nogovice, kilni pasi, p-si irigatorji, sopsenzorji, gum. rjuhe, ce-i za vino, vodo, plin OVATA. + Prodaja in poprava črevljev iz gume ter gumijevih predmetov. + Higijenični predmeti. CENE ZMERNE. CENE ZMERNE Federico Steindler, Acquedotto 14.

Svetloba stotih sveč s stroškom 1/4, stotinke na uro brez tekočine, brez dima, brez vsake mrežice. — Luč na bensin "TITUS" je najbolji, najbolj perfektni in najbolj ekonomični način razsvetljave. Cenik zastoj. GASPARI & MICHELICH ulica F. Venezian št. 16, Trst. TELEFON 24-19

ORIGINALNA RAZSTAVA :: ERLICH - HATTA 606 TRST, Barriera vecchia 4 kaže občinstvu rapidno zdravljenje veneričnih in sifilitičnih bolezni z novim sredstvom ERLICH-HATTA 606 v različnih stadijih. 6 ur pred uporabo 606 6 ur po uporabi 606 6 dni po uporabi 606 Vstopnina 40 st. - Odprto od 9. zj. do 9. zv. - Ob petkih le za dame.

Svoji k svojim! Odlikov. krojačnica Svoji k svojim! Avgust Stular TRST - Via delle Poste šte. 12, I. nad. - TRST (ZRAVEN GLAVNE POŠTE) IZVRŠUJE VSAKOVRSNE OBLEKE najnovije mode (od 50 K naprej) in vsakovr. uniforme. - Naročbe se izvršijo točno. - Delo solidno.

Zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovlac. Antonio Alberti Trst, ulica Pons'ana 665 TELEFON 23-56 Zaloga in bogata izbira vsakovrstnih kožu hovin. — Prevzema naročbe in vsako poprav-ljan e. — Čisti in pere vsako vrst kožuhovine.

TEODOR KORN Trst, ul. Miramar št. 65 Stavbeni in galanterijski klepar. — Pokrivač streh vsake vrste. SPREJEMAMO SE VSAKOVRSNA DELA IN POPRAVE PO NIZKIH CENAH. Delo dobro in kajameno. Vred. 26-26. Poslovodja: Franjo Jenko.

NOVA TRGOVINA s perilom in konfekcijo Silvio Dorbes Trst, ulica Caserma šte. 6, Trst ima na prodaj vsakovrstne konfekcije kakor na primer: srajce, ovrstnike, nogovice, spodnje blače, platno, bombazevino in raz i e druge drobnarije. Vse to po najnižjih cenah. Trst, ulica Caserma šte. 6, Trst

Mihael Pahor BAZOVICA. Trgovina jestvin moke, otrobov, mlla, syeč, olja, kisa itd. Oljnate barve in barve z vodo za zidove itd.

Ivan Godina stavbni klepar TRST - ulica Soussa šte. 3 - TRST Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela :: kakor n. pr. s a-bna, pomorska in obrtna. :: Poprave iz bandona, cinka, medena, bakra itd. se izvršujejo točno in solidno. KOPELJI IN SESALKE PO NAROČILU. - Pro-daja kuhinjskih in kmetijskih potrebštin i. t. d. vse to po najnižjih cenah.

UMETNI ZOBJE Plombiranje zobov Izdiranje zobov brez vsake bolečine Dr. J. Čermák || V. Tuscher : zobozdravnik : koncesij. zobni tehničar TRST ulica della Caserma št. 13, II. n.

Vinski trgovci in krčmarji Pozor! Kadar kupujete vino, grozdje ali tropinsko žganje se priporočam, da se obrnite na-me. Obrnite se osebno ali pismeno. Imam pristna naravna vina, ki so bila na razstavi v Parizu odlikovana z zlato kromo, slato medaljo in križcem ter častno diplo-mo. Na razpolago je več pohvalnih pisem v mojej pisarni. Vrhu tega dam onemu, ki bi bil v stanu do-kazati, da vina v mojej kleti niso n ravna in prva na 1000 kron. — Zaloga vina v Poreču, ulica Grande št. 320 lstra). — Se priporočam udam Martin Srebot.

Zaloga tu- in inozem. vin, špirta likerjev in razprodaja na debelo in drobno JAKOB PERHAUC Trst, ia delle Acque št. 8, Trst (Nasproti Caffè Centrale) Velik izbor rancoskega šampanjca, peničih dezert-nih italijanskih in avtro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. Rum, konj, razna žganja ter posebni pristni tropino-ec, slivovec in brinjevec. Izdelki I vrste, došli iz do-tičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razp-tilja se po povz-tju. Ceniki na zahtevo in franko. Razprodaja od pol litra naprej.

Podpisani naznanjam, da sem prevzel dobroznano Prodajal. z delikatesami : E. PEGAN-a : TRST ul. Caserma 19 In jo napolnil s svežim blagom. Prodajam prave kranjske klobase in du-najske zmlom tople in tako tudi svinjski karé. Točim vedno sveže DRE-HER-jevo PIVO, vipav-sko VINO, KRAŠKI TE-RAN in OPOLO. — Za mnogobrojen obk se priporočam slav. občinstvu FRAN STEGU.

Al Piccolo Pappagallo Trst, Via Carlo Ghega šte. 13, Trst Podpisani naznanjam, da je prezel gori omenjeno gostilno in jaml za najbolje vino, namreč: kraški teran, bele vipavsko istrsko, opolo in dobro dalmatinsko. Zra-ven tega so vedno na razpolago gorke in mrzle jedi. Zato se najtepleje priporočam slavnemu občinstvu Ivan Rebec.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST žgalnica kave TELEFON 1743. Najbolji vir za dobivanje pečene kave.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ Dr. Viktor Bandel Trst, ulica San Giovanni 7, I. nadst. od 9. do 1. in od 3. do 8.

RIHARD NOVAK & C. Pekarna in slašičarna s prodajo moke TRST - ULICA FARNETO ŠT. 13 Postrežba: točna. CENE ZMERNE.

Umetni : fotografični ateljé pri sv. Jako-bu - TRST. ulica Rivo šte. 42 (pritlihoje) Izvršuje vsaka fotografsko delo, kakor tudi razglede, pesnitke, notra-njnost lokalov, porcelanaste ploče za vsakovrstne spomane itd. itd. Posebnost: Povečanje vsakotere fotografije. Radi udobnosti P. N. narodnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na doma, eventualno tudi srazaj mesta.